

SB-1066

B. Ed. Examination

March / April – 2011

Essentials of Education Technology & Elements of
School Management : Paper - IV

Time : Hours]

[Total Marks : 100

સૂચના :

નીચે દર્શાવેલ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.
Fillup strictly the details of signs on your answer book.

Name of the Examination :
B. ED.

Name of the Subject :
Essentials of Education Technology & Elements of School Management : Paper - 4

Subject Code No. : 1 0 6 6 Section No. (1, 2,.....): Nil

Seat No. :
[] [] [] [] [] []

Student's Signature

- ૧ (અ) નીચેના હેતુલક્ષી પ્રશ્નોના ઉત્તર એક વાક્યમાં આપો : ૧૦
- (૧) અધ્યાપન સૂત્રોની સૌ પ્રથમ રજૂઆત કોણે કરી હતી ?
(૨) 'શૈક્ષણિક ટેકનોલોજી' શબ્દ પ્રયોગ સૌ પ્રથમ કોણે કર્યો હતો ?
(૩) કોર્સવેરનાં ત્રણ અંગો જણાવો.
(૪) OHP નું પૂરું નામ આપો.
(૫) સ્વાધ્યાય પદ્ધતિનો મુખ્ય હેતુ કયો છે ?
(૬) અભિકમિત અધ્યયનના પ્રણેતાનું નામ આપો.
(૭) શિક્ષણ ખાતાના રાજ્યકક્ષાના વહીવટી વડાને શું કહેવાય છે ?
(૮) શાળા અધિક્ષણનો મુખ્ય હેતુ જણાવો.
(૯) LCD પ્રોજેક્ટરનું કાર્ય શું છે ?
(૧૦) ગુજરાત માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ દ્વારા કયું સામયિક બહાર પાડવામાં આવે છે ?
- (બ) નીચેના પ્રશ્નોના 30 થી 40 શબ્દોમાં ઉત્તર આપો : (ગમે તે પાંચ) ૧૦
- (૧) શાળા પ્રશાસન અને શાળા વચ્ચેના ભેદના ચાર મુદ્દા આપો.
(૨) રૈખિક અભિકમના ફરમામાં કઈ ત્રણ બાબતો સંકળાયેલી હોય છે ?
(૩) સાર્થી જૂથ અધ્યયનની મર્યાદાઓ જણાવો.
(૪) સારા સ્વાધ્યાયની રચના વખતે તમે કઈ બાબત ધ્યાનમાં લેશો ?
(૫) સિસ્ટમ અભિગમ એટલે શું ?
(૬) શિક્ષણમાં ઈ-મેઈલનો ઉપયોગ કઈ રીતે કરી શકાય ?
(૭) વાલી-શિક્ષક સમિતિની રચનાના હેતુઓ જણાવો.

- ૨ નીચેના પ્રશ્નોના 125 થી 150 શબ્દોમાં ઉત્તર આપો : (ગમે તે પાંચ) ૨૦
- (૧) શિક્ષણમાં ઈન્ટરનેટનો ઉપયોગ જણાવો.
 - (૨) ટીમ ટીચિંગથી વિદ્યાર્થીઓને થતા લાભ જણાવો.
 - (૩) શૈક્ષણિક વ્યવસ્થાપક તરીકે આચાર્યની ભૂમિકા જણાવો.
 - (૪) ભૂતપૂર્વ વિદ્યાર્થીઓનું મંડળ શાળામાં કઈ રીતે મદદરૂપ થઈ શકે છે ?
 - (૫) શાળામાં વિદ્યાર્થી યુનિયનની શી ભૂમિકા હોય છે ?
 - (૬) શાળા સમયપત્રક એ શાળાની પ્રવૃત્તિઓનો અરીસો કઈ રીતે છે ?
 - (૭) TQM નો અર્થ આપો. તેનાથી શાળાને થતા લાભ જણાવો.
- ૩ 150 થી 180 શબ્દોમાં ટૂંકનોંધ લખો : (ગમે તે બે) ૧૦
- (૧) માઈક્રોટીચિંગની શિક્ષક તાલીમમાં આવશ્યકતા
 - (૨) કોર્સવેરની રચનામાં માનવતત્ત્વ (વિદ્યાર્થી અને શિક્ષક) ની ભૂમિકા
 - (૩) સહકાર્યકર્તાઓના વિકાસના કાર્યક્રમો.
- ૪ નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર 250 શબ્દોમાં આપો : (ગમે તે બે) ૨૦
- (૧) બ્રેઈન સ્ટોર્મિંગની પ્રક્રિયા સ્પષ્ટ કરી તેના લાભોનું વર્ણન કરો.
 - (૨) જિલ્લા શિક્ષણના પ્રશાસન અને ગુણવત્તા સુધારમાં જિલ્લા શિક્ષણાધિકારીની ભૂમિકા જણાવો.
 - (૩) 'હાર્ડવેર અને સૉફ્ટવેર' નો ખ્યાલ સ્પષ્ટ કરી સૉફ્ટવેર તરીકે ટ્રાન્સપરન્સી અને ચાર્ટની ઉપયોગિતા જણાવો.
- ૫ નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર 350 થી 450 શબ્દોમાં આપો : (ગમે તે બે) ૩૦
- (૧) "વર્ગવ્યવહાર" સંદર્ભે નીચેના મુદ્દાઓની ચર્ચા કરો :
 - (અ) અર્થ અને મહત્ત્વ
 - (બ) પ્રત્યક્ષ અસર અને તેના ઘટકો
 - (ક) પરોક્ષ અસર અને તેના ઘટકો.
 - (૨) "શાળા વ્યવસ્થાપનમાં પ્રત્યાયન" સંદર્ભે નીચેના મુદ્દાઓની ચર્ચા કરો :
 - (અ) અર્થ અને સંકલ્પના
 - (બ) પ્રત્યાયનના ઘટકો
 - (ક) પ્રત્યાયનને અસર કરતાં પરિબળો
 - (૩) "શાળા હવામાન" સંદર્ભે નીચેના મુદ્દાઓની ચર્ચા કરો :
 - (અ) અર્થ અને સંકલ્પના
 - (બ) શાળા હવામાનના ઘટકો
 - (ક) મુક્ત હવામાનવાળી શાળાની લાક્ષણિકતાઓ.

ENGLISH VERSION

Instruction : As per the instruction no. 1 of page no. 1.

- 1 (a) Answer the following objective type questions in a one sentence : **10**
- (i) Who has presented the maxims of teaching firstly ?
 - (ii) Who has used the word "Education technology firstly ?
 - (iii) Mention the three components of course ware.
 - (iv) Mention the full form of OHP.
 - (v) What is the main objective of assignment method ?
 - (vi) Mention the name of pioneer of programmed learning.
 - (vii) By which name call upon the administrative leader of state level education department ?
 - (viii) Mention the main objective of school inspection.
 - (ix) What is the function of LCD projector ?
 - (x) Which magazine is being published by Gujarat Secondary Education Board ?
- (b) Answer the following questions in brief in 30 to 40 words : (any **five**) **10**
- (i) Mention the four points of difference between school administration and school management.
 - (ii) Which three things are associated with linear programme ?
 - (iii) Mention the limitations of peer group learning.
 - (iv) Which points will you keep in mind while developing a good assignment ?
 - (v) What is system approach ?
 - (vi) How can we use E-mail in education ?
 - (vii) Mention the objectives for formulation of parent-teacher association.
- 2 Answer the following questions in 125 to 150 words : **20**
(any **five**)
- (i) Mention the use of internet in education.
 - (ii) Mention the merits of team teaching for students.
 - (iii) Mention the role of a principal as a educational manager.
 - (iv) How old students union can be helpful in school ?
 - (v) What is the role of student union in school ?

- (vi) How the school time table is known as mirror of school activities ?
- (vii) Give the meaning of TQM. Mention the merits of TQM for the school.
- 3** Write short notes in 150-180 words : (any **two**) **10**
- (i) Necessity of micro teaching for teacher training.
- (ii) Role of a human elements in formation of a course ware.
- (iii) Development programmes for co-workers.
- 4** Answer the following questions in 250 words : (any **two**) **20**
- (i) Clarify the process of brain storming. Describe the merits of it.
- (ii) Clarify the role of District Education Officer for administration and quality improvement of district education.
- (iii) Clarify the concept of hardware and software. Mention the usefulness of chart and transparency as a software.
- 5** Answer the following questions in 350 to 450 words : **30**
(any **two**)
- (i) Discuss the following points in the context of "class interaction" :
- Meaning and importance
 - Direct effect and it's factors
 - Indirect effect and it's factors
- (ii) Discuss the following points in the context of "communication" in school management :
- Meaning and concept
 - factors of communication
 - factors affecting communication
- (iii) Discuss the following points in the context of "school climate" :
- Meaning and concept
 - Factors of school climate
 - The characteristics of open climate school.
-